

ОКРЕМІ МЕТОДИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Костянтин Антонович КАЗМІРУК,

*аспірант закладу вищої освіти
«Міжнародний університет бізнесу і права»*

Державна прикордонна служба України (ДПСУ) є одним із ключових правоохоронних органів, діяльність якого спрямована на забезпечення недоторканності державного кордону, захист суверенітету та національної безпеки країни. У сучасних умовах воєнного стану, гібридних загроз та активізації міграційних процесів особливого значення набуває вдосконалення адміністративно-правових методів регулювання діяльності ДПСУ, які виступають інструментом реалізації державної політики у сфері прикордонної безпеки, визначають порядок взаємодії посадових осіб, органів влади та громадян, забезпечують ефективне управління і контроль у прикордонній сфері.

Дослідження окремих методів адміністративно-правового регулювання дозволяє виявити їх особливості, переваги та недоліки, а також окреслити напрями подальшого вдосконалення правового механізму діяльності ДПСУ з урахуванням сучасних викликів і міжнародних стандартів прикордонної безпеки.

Методи діяльності становлять собою способи, прийоми або інструменти досягнення визначеної мети, які формують якісну характеристику управлінських та виконавчих дій, а також відображають не лише техніку реалізації повноважень, а й сутність владно-організаційного впливу суб'єктів публічного управління у відповідній сфері[1, с.617].

Методи виступають інструментами організуючого правового впливу, що забезпечують реалізацію владних повноважень у сфері охорони державного кордону. З їх допомогою суб'єкти управлінської діяльності здійснюють адміністративно-правові функції та реагують на виклики, пов'язані з прикордонною безпекою.

Так, науковець В. Плішкін визначає метод діяльності як спосіб організуючого впливу суб'єкта на керовану систему або об'єкт діяльності, який забезпечує реалізацію функцій, вирішення конкретних завдань і досягнення поставлених цілей[2, с.121]. Таке визначення акцентує увагу на системному характері методів як інструментів управлінського впливу, які дозволяють впорядковувати діяльність державного органу відповідно до його правового статусу, функціонального призначення та компетенції. Саме методи адміністративно-правового регулювання є певними механізмами, за допомогою яких суб'єкти управління формують і реалізують вплив на внутрішні процеси і зовнішні відносини, забезпечуючи при цьому досягнення стратегічних цілей у сфері прикордонної безпеки.

Як слушно зазначає О. Бандурка, методи адміністративної діяльності повинні забезпечувати професійно обґрунтовану, технічно й юридично злагоджену систему прийомів, операцій і процедур, що реалізуються у процесі службової діяльності органів публічної адміністрації, при цьому їх застосування має базуватися не лише на досягненні результативності управлінських рішень, а й на дотриманні правових стандартів [3]. Науковиця, А. Нашинець-

Наумова, виокремила ознаки методів регулювання, як директивність, наказовий характер, однозначність команд, які не залишають можливості вибору варіантів, наявність великого апарату, що контролює виконання команд, пряму дію на волю підлеглих. Економічним (непрямим) методам регулювання властиві такі ознаки: здійснення управління через створення ситуацій, що дозволяють зацікавити підлеглих у взаємодії, надання керованим можливості вибору моделі поведінки, обмежений контроль з боку суб'єкта, що керує, або лише нагляд за виконання команд, що дозволяє йому здійснювати втручання лише шляхом звернення до суду і т. ін. [4]. Щодо діяльності ДПСУ такий підхід набуває особливого значення, оскільки методи адміністративно-правового регулювання повинні поєднувати ефективність виконання завдань прикордонної безпеки з безумовним дотриманням прав і законних інтересів усіх сторін адміністративних правовідносин, зокрема співробітників ДПСУ, на яких покладено виконання службових обов'язків, і громадян та іноземців, із якими прикордонники взаємодіють у процесі здійснення прикордонного контролю, охорони державного кордону чи інших правоохоронних заходів.

У практичній діяльності Державної прикордонної служби України застосовуються два базові загальні методи адміністративно-правового регулювання, а саме переконання та адміністративний примус, які мають універсальний характер і використовуються у більшості напрямів адміністративної діяльності прикордонних органів та підрозділів[5]. Саме через поєднання методів переконання та адміністративного примусу забезпечується ефективне функціонування прикордонної служби, підтримання належного правопорядку в прикордонній сфері та досягнення стратегічних цілей державної прикордонної політики.

Застосування адміністративно-правових методів дозволяє ДПСУ оперативно реагувати на виклики сучасності, забезпечувати баланс між дотриманням законності та необхідністю швидкого прийняття управлінських рішень. Удосконалення цих методів з урахуванням європейських стандартів і національних потреб є важливою умовою підвищення ефективності діяльності служби та зміцнення системи державної безпеки України.

Отже, окремі методи адміністративно-правового регулювання діяльності Державної прикордонної служби України відіграють ключову роль у забезпеченні ефективного функціонування цього правоохоронного органу, сприяють упорядкуванню управлінських процесів, підвищенню рівня дисципліни та відповідальності військовослужбовців, а також зміцненню правопорядку у прикордонній сфері.

Список використаних джерел:

1. Юридична енциклопедія. Київ. Українська енциклопедія імені М. П. Бажана, 2001. Т. 3. 792 с.
2. Плішкін В. М. Теорія управління органами внутрішніх справ : підручник Київ. Національна академія внутрішніх справ України, 1999. 702 с.
3. Бандурка О. М. Основи управління в органах внутрішніх справ України: теорія, досвід, шляхи вдосконалення. Харків : Основа, 1996. 398 с. С.37
4. Нашинець-Наумова А.Ю. Методи адміністративно-правового регулювання діяльності корпорацій в Україні. *Юридичний Вісник*. 2(23). 2012. С.56-59.
5. Богів Я. С. Місце адміністративного примусу в діяльності органів публічної влади. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. Серія економічна. Серія юридична. Випуск 32. 2022 С. 326-331 URL <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7457621>